II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 13 päivänä marraskuuta 2002,

Ranskan valtion Bull-yritykselle myöntämästä käteisennakosta

(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 4366)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/599/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa [1],

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Komissio sai eri lähteistä 20 päivänä marraskuuta 2001 tiedon Ranskan valtion aikomuksesta myöntää Bull-yritykselle 100 miljoonan euron takaisinmaksettava ennakko. Komissio lähetti 22 päivänä marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä nro D/54828 Ranskalle tietopyynnön ja 21 päivänä joulukuuta 2001 päivätyllä kirjeellä nro D/55337 muistutuksen. Ranskan valtiovarainministeri toimitti komissiolle 19 päivänä joulukuuta päivätyllä kirjeellä tiedon kyseisestä tukihankkeesta. Komissio sai 7 päivänä tammikuuta 2002 päivätyllä faksilla, joka kirjattiin saapuneeksi 8 päivänä tammikuuta 2002 numerolla A/30093, Ranskan viranomaisilta väliaikaisen vastauksen, jossa ilmoitettiin, että 100 miljoonan euron käteisennakko oli maksettu ja että komissio saisi mitä pikimmin pyytämänsä tiedot. Koska komissio ei edelleenkään saanut kyseisiä tietoja, se lähetti 11 päivänä helmikuuta päivätyllä kirjeellä nro D/50581 Ranskalle muistutuksen, jossa se ilmoitti, että asiasta tehdään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 [2] 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti tietojen antamista koskeva välipäätös, jollei komissio saa tietoja kymmenen työpäivän kuluessa.

(2) Ranska vastasi komissiolle 4 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyllä faksilla, joka kirjattiin saapuneeksi 5 päivänä maaliskuuta 2002 numerolla A/31700 ja jossa pyydettiin vastausajan pidentämistä 20 työpäivällä. Komissio ilmoitti Ranskalle 7 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyllä kirjeellä nro D/50983 kirjanneensa asian ilmoittamatta jätetyksi tueksi (NN 23/2002). Samassa kirjeessä komissio pidensi pyydettyjen tietojen toimitusaikaa 18 päivään maaliskuuta 2002 asti.

(3) Ranskan viranomaiset ilmoittivat kyseisistä tuista komissiolle 14 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyllä faksilla, joka kirjattiin saapuneeksi 15 päivänä maaliskuuta 2002 numerolla A/32004. Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 20 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyllä faksilla, joka kirjattiin saapuneeksi 22 päivänä maaliskuuta 2002 numerolla A/32201, huomautuksen Bull-yrityksen vahvistetusta tilinpäätöksestä. Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 20 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 2 päivänä huhtikuuta 2002 numerolla A/32431, Bull-yrityksen tilinpäätöksen vuodelta 2000.

[1] EYVL C 128, 30.5.2002, s. 8.

[2] EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

(4) Komissio päätti 9 päivänä huhtikuuta 2002 aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn ja lisäksi velvoittaa Ranskan toimittamaan sille tiettyjä tietoja kyseisestä toimenpiteestä. Päätös annettiin tiedoksi Ranskalle 12 päivänä huhtikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin numerolla SG/2002/229344/D. Kirjeen julkaiseminen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([3]) ei antanut kolmansille aihetta esittää huomautuksiaan.

(5) Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 3 päivänä toukokuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi samana päivänä numerolla A/33270, päätöksessä esitetyistä luottamuksellisista seikoista, jotka olisi poistettava ennen julkaisemista. Ranskan viranomaiset pyysivät myös samana päivänä numerolla A/33300 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä kuukauden pidennystä menettelyn aloittamisen yhteydessä pyydettyjen tietojen toimitusaikaan. Komissio suostui pyyntöön 13 päivänä toukokuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin numerolla D/52321. Ranska toimitti 5 päivänä kesäkuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 6 päivänä kesäkuuta 2002 numerolla A/34118, huomautuksensa menettelyn aloittamisesta sekä tiettyjä tietojensaantia koskevassa välipäätöksessä vaadittuja tietoja.

(6) Komission ja Bull-yrityksen pääjohtajan välinen kokous pidettiin 10 päivänä kesäkuuta 2002. Komissio toimitti 4 päivänä heinäkuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin numerolla D/53522, Ranskalle muistutuksen, jossa se vaati toimittamaan komissiolle mitä pikimmin vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen tai rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ([4]) (jäljempänä "yhteisön suuntaviivat") 23 kohdan d alakohdan mukaisen rakenneuudistussuunnitelman. Ranskan viranomaiset toimittivat kyseisen suunnitelman 17 päivänä heinäkuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 18 päivänä heinäkuuta 2002 numerolla A/35380.

(7) Komissio esitti 26 päivänä elokuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin numerolla D/54766, Ranskalle lisäkysymyksiä, joihin Ranskan viranomaiset vastasivat 23 päivänä syyskuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 24 päivänä syyskuuta 2002 numerolla A/36914. Kyseisen kirjeen liitteet saapuivat 2 päivänä lokakuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi samana päivänä numerolla A/37167.

II. TUENSAAJAN KUVAUS

1. Aiemmat Bullia koskevat komission päätökset

(8) Komissio on tehnyt useita päätöksiä Bull-yrityksestä. Komissio päätti vuonna 1992, että neljän miljardin Ranskan frangin (609 miljoonan euron) suuruiset julkiset pääoman sijoitukset sisälsivät tukiosuuksia, mutta että kyseinen tuki soveltui yhteismarkkinoille ([5]). Komissio katsoi samassa päätöksessä myös, että 2,68 miljardin Ranskan frangin (408 miljoonan euron) suuruinen tutkimus- ja kehittämistuki soveltui myös yhteismarkkinoille.

(9) Ranska myönsi vuosina 1993 ja 1994 uutta tukea Bullille. Tämän tuen osalta komissio päätti, että Ranskan 2,5 miljardin Ranskan frangin (381 miljoonan euron) suuruinen helmikuussa 1993 ennakkona maksettu tuki Bull-yritykselle sekä 8,6 miljardin Ranskan frangin (1 311 miljoonan euron) suuruiset julkiset pääoman sijoitukset vuosina 1993 ja 1994 soveltuivat yhteismarkkinoille ([6]). Edellytyksenä oli kuitenkin, että rakenneuudistussuunnitelmassa asetetut edellytykset täytettäisiin, yritys yksityistettäisiin ja ettei Bull-yritykselle maksettaisi muuta yhteisön lainsäädännön vastaista tukea.

2. Tuensaaja ja sen tilanteen kehittyminen vuodesta 1994

(10) Ranskalaisen atk-alan Bull-konsernin osakkaina ovat Ranskan valtio 16,3 prosentilla sekä France Télécom, Motorola ja NEC kukin 16,9 prosentin osakkuudella. Muut osakkaat ovat yhteisöosakkaita, joiden osuus on 14 prosenttia, yksityisiä osakkaita ja palkansaajia, joiden kunkin osuus on seitsemän prosenttia, sekä Dai Nippon Printing (DNP) ([7]), jonka osuus on viisi prosenttia. Bull on Ranskan lainsäädännön mukainen osakeyhtiö.

(11) Bull on kansainvälinen atk-alan konserni, jonka päätoimipaikka on Euroopassa ja joka harjoittaa liiketoimintaa yli sadassa maassa. Bull-konserni toimii pääasiassa kahdella alalla:

– *Huippuluokan tietokonepalvelimien valmistus ammattimaiseen käyttöön*

(12) Bull suunnittelee ja tarjoaa ammattimaiseen käyttöön suuria tietokonepalvelimia, jotka on kehitetty GCOS-käyttöjärjestelmään sopiviksi. Näiden lisäksi Bull pitää kaupan IBM-teknologiaa ja NEC-teknologiaa hyödyntäviä palvelimia. Lisäksi Bull toimittaa asiakkailleen palvelimiin välittömästi liittyviä huoltopalveluja. Ensin mainitulla alalla Bullin markkinaosuus Euroopassa on Ranskan viranomaisten mukaan kolme prosenttia. Bullin tärkeimmät kilpailijat tällä alalla ovat IBM (46,6 %:n markkinaosuus), Fujitsu (11,75 %) ja Sun (11,07 %).

([3]) EYVL C 128, 30.5.2002, s. 8.
([4]) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.
([5]) EYVL C 244, 23.9.1992, s. 2.
([6]) Komission päätös 94/1073/EY (EYVL L 386, 31.12.1994, s. 1).
([7]) DNP on japanilainen konserni.

– *Tietotekniikkapalvelut*

(13) Bullin tarjonta tietotekniikan alalla (eri sovellutusten, ohjelmistokaavatekniikan jne. kehittäminen ja integroiminen) kuuluu Integris-jaostoon. Bullin tärkeimmät kilpailijat tällä alalla ovat Xerox, Compaq, IBM, Hewlett Packard, Oracle ja SAP. Bullin markkinaosuus Euroopassa on Ranskan viranomaisten mukaan kaksi prosenttia.

(14) Bullin liikevaihto jakautui vuonna 2001 eri toimintojen kesken seuraavasti:

– 44 prosenttia järjestelmien ja tietohallinnan integroimispalveluille,

– 17 prosenttia järjestelmäpalvelimille,

– 20 prosenttia vakiopalvelimille,

– 19 prosenttia eri peruspalveluille ja -tuotteille.

(15) Bullin asiakkaista 40 prosenttia on julkiselta alalta, 20 prosenttia televiestinnän alalta, kahdeksan prosenttia energian ja liikenteen alalta, 20 prosenttia pankki- ja vakuutusalalta ja loput muilta eri aloilta.

(16) Bull on toteuttanut vuodesta 1994 alkaen päätöksen 94/1073/EY mukaisia toimenpiteitä. Rakenneuudistuksen jälkeen Bullista tuli vuonna 1995 uudelleen voitollinen, vuonna 1996 se työllisti 21 400 henkeä 85 maassa, ja sen liikevaihto oli 24 miljardia Ranskan frangia. Lisäksi Ranska yksityisti Bullin komission nimeämän riippumattoman asiantuntijan suositusten mukaisesti ja antoi vuosina 1995-1996 DNP:lle, France Télécomille, Motorolalle ja NEC:lle mahdollisuuden hankkia osakkuuden. Yhtiö listautui pörssiin vuonna 1997.

(17) Bullin tulos tilikaudella 1999 oli kuitenkin taas tappiollinen, pääasiallisesti tietyn rahoitusomaisuuden arvonalennusten vuoksi. Käyttökate oli vuonna 2000 edelleen negatiivinen. Bull joutui näin ollen myymään omaisuuttaan (ks. taulukko 1) ja irtisanomaan henkilökuntaa sosiaaliohjelman mukaisesti. Bull työllisti vuoden 2001 lopussa Euroopassa yhteensä enää noin 9 500 henkeä ([8]).

([8]) Työntekijöistä 1 026 on työssä Italiassa, 498 Yhdistyneessä kuningaskunnassa, 316 Saksassa, 234 Alankomaissa, 441 Espanjassa ja Portugalissa ja loput (lähes 6 800) Ranskassa.

TAULUKKO 1

Bull: omaisuuserien myynti kahden vuoden ajalta ([9])

(milj. euroa)

Päivämäärä	Toimet	Summa
Joulukuu 1999	29,7 prosentin osakkuus Ingenicossa	104,4
Helmikuu 2000	Pankkiautomaatit	70
Heinäkuu 2000	Elektroninen alihankinta	50–100
Helmikuu 2001	Älykortit (CP8)	341
Helmikuu 2001	Irlantilaiset sivuliikkeet (CARA)	31
Vuoden 2001 loppu	Euroopan palvelut	Eri rahoitusvälineitä, mm. osakkuus Steriassa (13,4 %)
2002	Louveciennesin toimitilat	50
2002	Lottomatica	11
2002	SOFOM	5
2002	Sterian osakkeiden ensimmäisen erän myynti markkinoilla ([10])	29

(18) Bull osti 19 päivänä joulukuuta 2001 takaisin Sterialta Integris Europen Italian toiminnan ([11]). Vastikkeena tästä Sterian velkasitoumuksia Bullille supistettiin 11 miljoonalla eurolla (sovittujen 21 miljoonan euron sijaan) ([12]).

([9]) Tiedot Les Echos -lehdestä, 20.11.2001.

([10]) Tämä ensimmäinen osake-erä saatiin tuloksena Bullin Euroopan palvelutoiminnan ja sen Skandinavian ja Sveitsin tytäryhtiöiden palvelutoiminnan myynnistä Sterialle (myynti ei koskenut Yhdistyneen kuningaskunnan tietohallintatoimintaa).

([11]) Mainittakoon, että Bullin Italian palvelutoiminta on tappiollista.

([12]) Ks. "Bull ostaa välittömästi Italian osastonsa takaisin Sterialta", La Tribune -lehti, 28.12.2001.

(19) Komission käytössä olevien tietojen mukaan marraskuussa 2000 ([13]) päätettiin saneeraus- ja kehittämissuunnitelmasta vuosille 2001–2003 (nk. strateginen suunnitelma), ja sitä on pantu täytäntöön vuoden 2001 alusta alkaen. Suunnitelmassa esitettiin molempien alojen strategista uudelleenkeskittämistä palveluihin, palvelimiin ja yhtiöittämiseen. Suunnitelmassa oli kyse myös desinventoinnista, vähemmän tärkeän omaisuuden myynnistä sekä kustannusten supistamisesta ja henkilöstön sopeuttamisesta.

(20) Ranskan viranomaisten mukaan Bull koki vuonna 2001 useita vastoinkäymisiä: strateginen suunnitelma epäonnistui. Suunnitelman tarkoituksena oli myydä Ranskan toimintaa, joka oli hyvin tappiollista. Neuvotteluja käytiin ranskalaisen sijoituskonsernin kanssa ja Integrisin listautuminen pörssiin oli suunnitteilla. Teknologiaosakkeiden arvo kuitenkin aleni pörssissä ja suunnitelma epäonnistui. Toisaalta teknologiaosakkeiden arvon äkillinen aleneminen pörssissä maaliskuusta 2000 alkaen vaikeutti Internet-teknologiaan liittyvän toiminnan rahoitusta. Bull oli investoinut paljon tähän toimintaan ja keskittänyt tarjontansa sähköisiin palveluihin ja verkon perusrakenteisiin.

(21) Rakenneuudistuksen uusi vaihe alkoi joulukuussa 2001, kun 2 päivänä joulukuuta 2001 nimettiin uusi puheenjohtaja, joka valtuutettiin analysoimaan rahoitustilannetta ja arvioimaan Bullin näkymiä. Bullin hallitus hyväksyi 14 päivänä maaliskuuta 2002 periaatteessa tämän analyysin perusteella kolmivaiheisen saneeraussuunnitelman, joka esiteltiin komissiolle heinäkuussa 2002 (ks. V jakso).

(22) Bull on suunnitellut myyvänsä lisää omaisuuseriä: markkinoilla myydään toinen erä Sterian osakkeista, joka saatiin Yhdistyneen kuningaskunnan palvelutoiminnan myynnistä. Lisäksi saadaan tuloja Louveciennesin myynnistä ja kaupasta Sterian kanssa. Myös muun kiinteän omaisuuden myymistä suunnitellaan. Bull aikoo myös ulkoistaa varaosien hallinnon ja päättää Bull HN Information Systems Inc:n eläkesuunnitelman.

(23) Vuoden 2001 toimintakertomuksessa kirjattiin kyseiselle vuodelle tappioita 253 miljoonaa euroa (vastaava luku vuonna 2000 oli 243 miljoonaa euroa), merkitty pääoma oli 340 miljoonaa euroa ja oma pääoma 158 miljoonaa euroa negatiivinen (vastaava luku vuonna 2000 oli 86 miljoonaa euroa). Konsolidoidut nettotappiot olivat 544 miljoonaa euroa (vastaavat tappiot vuonna 2000 olivat 292 miljoonaa euroa).

([13]) Vuoden 2000 lopulla Bull suunnitteli jo omaisuuden myyntiä selviytyäkseen veloistaan.

(24) Yrityksen tuoreimmista luvuista, vuoden 2002 alkupuoliskon tilinpäätöksestä, käy ilmi 2 160 työpaikan supistaminen. Näistä 1 240 oli Ranskassa. Ranskan viranomaisten mukaan henkilöstömäärän supistamissuunnitelma on rahoitettu kokonaisuudessaan omaisuuserien myynnillä ([14]). Lisäksi 14 päivänä maaliskuuta 2002 päivätyn suunnitelman mukaan hallinnollisia ja yleisiä menoja supistetaan. Heinäkuun 25 päivänä 2002 esitetyn tuloslaskelman mukaan jakelu- ja hallintokustannusten osuus onnistuttiin laskemaan vuoden 2002 jälkipuoliskolla 18 prosenttiin liikevaihdosta, kun vastaava osuus vuonna 2001 oli 25 prosenttia. Esitetystä tuloslaskelmasta selviää myös, että yrityksen liikevaihto oli 780 miljoonaa euroa ([15]), bruttokate 170 miljoonaa euroa ja nettotulos – 524,2 miljoonaa euroa ([16]). Tappiot ennen veroja ja korkoja olivat 151 miljoonaa euroa. Liiketoimintaa jatkettiin kuitenkin vuoden 2002 alkupuoliskolla ja yhtymä sai tilauksia 713 miljoonan euron arvosta ([17]).

III. TUKITOIMENPITEIDEN KUVAUS

(25) Ranskan hallitus on myöntänyt Bullille 450 miljoonan euron suuruisen tuen. Tähän määrään sisältyy 100 miljoonan euron suuruinen ensimmäinen maksuerä, joka myönnettiin vuoden 2001 lopulla ja josta ei ilmoitettu, sekä toinen maksuerä, 350 miljoonaa euroa, joka myönnettiin vuoden 2002 alkupuoliskolla. Tuelle asetettiin useita edellytyksiä, jotka täsmennettiin ilmoituksessa seuraavasti:

– Tuki maksettiin takaisinmaksettavan osakasennakon muodossa olevana luottona.

– Luoton vuotuinen korko on 5,23 prosenttia, joka vastaa komission viitekorkoa käteisennakon ensimmäisen maksun suoritusajankohtana.

– Luotto on maksettava takaisin viimeistään 12 kuukauden kuluttua viimeisen maksuerän suorittamisesta.

– Tuki maksetaan tuensaajalle kuuden kuukauden kuluessa.

– Ranska sitoutui toimittamaan komissiolle 30 päivään kesäkuuta 2002 mennessä rakenneuudistussuunnitelman.

([14]) Henkilöstön supistussuunnitelman kokonaiskustannukset ovat 210 miljoonaa euroa, joka vastaa syyskuussa 2002 toteutettujen tai päätettyjen myyntien kokonaistuottoa.

([15]) Maaliskuussa 2002 asetettu tavoite oli 700 miljoonaa euroa – liikevaihto oli vuotta aiemmin 1,27 miljardia euroa.

([16]) Tappio johtuu muun muassa rakenneuudistusvarauksista, jotka olivat 225 miljoonaa euroa.

([17]) C. Jay, "Bull on tervehdyttänyt taseensa, mutta sillä on vielä vaikeuksia", La Tribune, 29.7.2002.

– Lainan enimmäismäärä oli 450 miljoonaa euroa. Ranskan viranomaisten mukaan 450 miljoonan euron käteisennakon maksu oli perusteltua taulukossa 2 ([18]) ilmenevän maksuvalmiussuunnitelman perusteella. Lisäksi myönnettiin 7 miljoonan euron marginaali sillä perusteella, että yrityksen maksuvalmiustarve saattaisi ylittää 443 miljoonaa euroa kesäkuuhun 2002 mennessä ([19]). Ranskan viranomaiset ovat esittäneet yrityksen maksuvalmiusnäkymät 31 päivän joulukuuta 2001 ja 30 päivän kesäkuuta 2002 väliselle jaksolle:

TAULUKKO 2

Maksuvalmiussuunnitelma

(milj. euroa)

Käyttövarat	Tilanne jakson alussa	Käyttövarojen kehitys (Käteisvarojen kulutus)	Käytettävissä olevien varojen lisääntyminen (supistuminen)	Tilanne jakson lopussa
Tammikuu 2002	103 ([20])	– 84	– 12	7
Helmikuu 2002	7 ([21])	– 43	– 30	– 66
Maaliskuu 2002	– 66	– 79	– 116	– 261
Huhtikuu 2002	– 261	– 28	– 42	– 331
Toukokuu 2002	– 331	– 10	– 2	– 343
Kesäkuu 2002	– 343	8	– 4	– 339

IV. PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISEN MENETTELYN ALOITTAMISEEN JOHTANEET SYYT

(26) Syyt, joiden perusteella komissio päätti aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, jakautuvat viiteen pääseikkaan ja perustuvat tarkasteluun, jossa arvioidaan, ovatko tukitoimenpiteet yhteisön suuntaviivojen mukaisia.

(27) Komissio epäili ensiksikin sitä, että kyseessä ei olisi luonteeltaan poikkeuksellinen tuki, jonka ainoana tarkoituksena on suuntaviivojen 25 kohdan mukaisesti yrityksen toiminnan jatkuminen tietyn rajallisen jakson, jonka kuluessa voidaan arvioida yrityksen tulevaisuudennäkymiä. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa näytti siltä, että yritys oli sitoutunut pitkäaikaiseen rakenneuudistusprosessiin.

(28) Toiseksi komissiolla ei ollut varmuutta ensimmäisen 100 miljoonan euron tukierän tarkasta myöntämisajankohdasta. Päivämäärän tarkka määrittely on tarpeen siksi, että suuntaviivojen mukaan jäsenvaltion on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa komission päätöksestä rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelma tai todisteet siitä, että tuki on maksettu kokonaisuudessaan takaisin.

(29) Kolmanneksi tuen kestosta ei ollut täyttä varmuutta. Suuntaviivojen mukaan tukea voidaan myöntää enintään kuudeksi kuukaudeksi. Ilmoituksen mukaan oli kuitenkin mahdollista, että kyseinen tuki olisi voimassa yli kuusi kuukautta.

(30) Neljänneksi komissio epäili Ranskan väitettä, jonka mukaan tuella ei olisi heijastusvaikutuksia, sillä perusteella, että Bull harjoittaa toimintaa muissakin jäsenvaltioissa ([22]).

(31) Viidenneksi komissiolla oli epäilyjä myös maksuvalmiustarpeiden aiheuttajasta. Koska yrityksessä oli ollut käynnissä rakenneuudistus jo usean vuoden ajan, kuten II jaksosta käy ilmi, tuen tarkoituksena voisi olla ennemminkin käynnissä olevan rakenneuudistuksen rahoittaminen. Koska Bull oli jo saanut rakenneuudistustukea vuosina 1993–1994, uuden rakenneuudistustuen myöntäminen olisi ristiriidassa yhteisön suuntaviivojen 3.2.3 kohdassa esitetyn tuen ainutkertaisuuden periaatteen kanssa.

V. RANSKAN HUOMAUTUKSET

(32) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet menettelyn aloittamisen jälkeen seuraavat täsmennykset:

([18]) Käteisennakko jakautuu kahteen osaan: 100 miljoonan euron suuruinen ensimmäinen ennakko myönnettiin vuoden 2001 lopussa ja 350 miljoonan euron suuruinen toinen ennakko 14.3.2002.

([19]) Ranskan viranomaiset toteavat, että omarahoituskyky voi heikentyä oletettua voimakkaammin.

([20]) Tähän lukuun sisältyvät valtion jo vuoden 2001 lopulla maksamat 100 miljoonaa euroa.

([21]) Tilanne 31.12.2001, valtion maksaman käteisennakon jälkeen.

([22]) Ks. II jakson 2 kohta.

(33) Ranskan viranomaiset korostavat tuen poikkeuksellisesta luonteesta ja jo pitkään jatkuneesta yrityksen rakenneuudistustilanteesta, että Bull oli jatkuvassa mukautumisprosessissa, samoin kuin muutkin toimijat, tietotekniikan alan markkinoilla tapahtuneen kehityksen vuoksi ([23]). Mukautumisprosessi sai Bullin kehittämään palvelualaa, joka katsotaan vähemmän pääomavaltaiseksi. Mukautumispyrkimykset ([24]) kuuluivat muun muassa vuosien 2000–2001 strategiseen suunnitelmaan ja yrityksen omarahoitukseen. Palvelualaa ei kuitenkaan voitu kehittää suotuisissa oloissa, koska tietyiltä tuotteilta puuttui rahoitus, mikä johti yrityksen tilanteen heikkenemiseen. Ranskan viranomaiset toteavat, että ulkoiset tekijät, kuten tietotekniikan alan markkinoiden erittäin huonot suhdanteet ja tietotekniikan yritysten osakkeiden arvon aleneminen pörssissä, johtivat Bullin strategisen suunnitelman epäonnistumiseen vuonna 2001. Ranskan viranomaiset korostavat muun muassa, että Bullin eurooppalaisen palvelutoiminnan myyntihintaa tarkistettiin toukokuun ja marraskuun välisenä aikana useaan kertaan alaspäin. Strategisen suunnitelman epäonnistuttua yritys joutui uudelleen vaikeuksiin ja sen mahdollisuudet saada lyhytaikaisia luottoja heikkenivät. Tämän vuoksi Bull haki joulukuun lopussa 2001 Ranskan valtiolta pelastamistukea.

(34) Ranskan viranomaiset toteavat 100 miljoonan euron ensimmäisen tukierän tarkasta myöntämisajankohdasta, että tämä ensimmäinen tukierä myönnettiin 31 päivänä joulukuuta 2001. Käteisennakko myönnettiin vuoden 2001 tarkistetun talousarviolain ([25]) 24 §:n nojalla. Tätä 28 päivänä joulukuuta annettua lakia alettiin soveltaa lakien ja asetusten vahvistamisesta 5 päivänä joulukuuta 1870 annetun asetuksen mukaisesti sen julkaisemista Ranskan tasavallan virallisessa lehdessä seuraavana päivänä, toisin sanoen 31 päivänä joulukuuta 2001. Kyseiset 100 miljoonaa euroa maksettiin Bullille 2 päivänä tammikuuta 2002.

(35) Ranskan viranomaiset toteavat tuen kestosta, että ensimmäisen 100 miljoonan euron maksuerän myöntämisen jälkeen 31 päivänä joulukuuta 2001, toinen 150 miljoonan euron maksuerä myönnettiin 2 päivänä toukokuuta 2002 ja kolmas 200 miljoonan euron maksuerä 17 päivänä kesäkuuta 2002. Ranskan viranomaiset toteavat, että tuki maksettiin yhteisön suuntaviivojen 3.1 kohdan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa tuen myöntämishetkestä.

(36) Ranskan viranomaiset toteavat Bullille myönnetyn pelastamistuen heijastusvaikutuksista, että Bullin markkinaosuudet palvelujen ja palvelimien aloilla ovat hyvin heikot ([26]) ja että Bull on jäänyt kauas tärkeimpien kilpailijoidensa jälkeen. Ranskan viranomaiset päättelevät tästä, että tuen vaikutukset jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja sitä kautta kilpailuun ovat hyvin vähäiset. Ranskan viranomaiset katsovat myös, että Bullin katoaminen markkinoilta heikentäisi kilpailua Euroopassa, sillä Bull on tarjonnut asiakkailleen valinnanvapautta, joka niiltä muuten puuttuisi. Lisäksi Ranskan viranomaiset korostavat, että Bull tunnetaan siitä, että se on erikoistunut vaihteleviin ja avoimiin ympäristöihin ja siten edistänyt vapaata kilpailua.

(37) Selventääkseen maksuvalmiustarpeiden aiheuttajan ja hälventääkseen komission menettelyn aloittamisen yhteydessä esittämiä epäilyjä, joiden mukaan tukea olisi voitu käyttää toisiaan seuranneiden rakenneuudistussuunnitelmien rahoittamiseen, Ranskan viranomaiset toimittivat yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten 450 miljoonan euron käteisennakko on käytetty:

– 134 miljoonaa euroa osoitettiin liiketappion rahoittamiseen 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen. Ranskan viranomaiset korostavat, että tämän tarpeen oletetaan katoavan toisen vuosineljänneksen jälkeen hallintokustannusten tason laskemisen ansiosta.

– 106 miljoonaa euroa sidottiin lyhytaikaisten luottojen takaisinmaksamiseen. Ranskan viranomaisten mukaan Bull oli menettämässä useimmat pankkiluottonsa eikä uusia ollut luvassa.

– 91 miljoonaa euroa sidottiin joukkovelkakirjalainan takaisinmaksamiseen.

– 37 miljoonaa euroa käytettiin erillisemissioon liittyvien jenimääräisten joukkovelkakirjojen takaisinmaksamiseen. Tästä takaisinmaksuvelvoitteesta oli sovittu Bullin omien varojen riittämättömyyden vuoksi 31 päivänä joulukuuta 2001.

– 85 miljoonaa euroa käytettiin saamisia vastaan annetun pankkilainan takaisinmaksamiseen, sillä velkoja oli päättänyt katkaista luoton lyhyen ajan kuluessa jatkettuaan aiemmin lainan käyttöä kuukaudesta toiseen. Ranskan viranomaiset toteavat, että yrityksellä oli oltava riittävästi varoja käytössään voidakseen vaadittaessa maksaa kyseisen lainan takaisin.

([23]) Tämä päti muihin eurooppalaisiin tietokonepalvelimien valmistajiin, esim. ICL:ään, Siemensiin, Nixdorfiin, Olivettiin ja Philipsiin, jotka joutuivat myymään alan toimintaansa tai luopumaan siitä.

([24]) Kyseessä on toiminta-alojen kehitys ja henkilöstömäärän supistaminen tai uudelleenohjaus.

([25]) Laki nro 2001-1276, 28.12.2001 (Ranskan tasavallan virallinen lehti nro 302, 29.12.2001).

([26]) Ranskan viranomaiset toteavat, että Bullin markkinaosuus korkeatasoisten palvelimien alalla Euroopassa oli alle 3 % ja että tietotekniikan palvelujen alalla sen markkinaosuus oli alle 2 %.

(38) Ranskan viranomaiset päättelevät, että Bull saattoi valtion ennakon turvin jatkaa toimintaansa vuoden 2002 alkupuoliskolla, vaikka yrityksellä oli 134 miljoonan euron negatiivinen kassavirta ja velvollisuus maksaa nopeasti takaisin 319 miljoonaa euroa pankkilainoja ja joukkovelkakirjalainoja.

(39) Ranskan viranomaiset toteavat rakenneuudistuskustannusten rahoituksesta, että vuoden 2002 alkupuoliskon rakenneuudistussuunnitelman kustannukset olivat 55 miljoonaa euroa ja suunnitelma oli rahoitettu myymällä omaisuutta: Louveciennesin toimitilojen myynti (50 miljoonaa euroa), Lottomatican myynti (11 miljoonaa euroa), SOFOM:n myynti (5 miljoonaa euroa) ja Bullin Euroopan palvelujen ja yrityksen Skandinavian ja Sveitsin tytäryhtiöiden myynnistä Sterialle saatujen Sterian osakkeiden ensimmäisen erän myynti markkinoilla (29 miljoonaa euroa). Bullin tase oli omaisuuden myynnin ansiosta 95 miljoonaa euroa, ja siinä oli 40 miljoonan euron ylijäämä, joka koski henkilöstön määrän supistamissuunnitelmasta aiheutuneita kustannuksia vuoden 2002 alkupuoliskolla. Rakenneuudistussuunnitelman loppuosa voitiin rahoittaa tällä ylijäämällä yhdessä hallituksen päättämästä mutta toistaiseksi toteuttamattomasta omaisuuden myynnistä ([27]) saatujen varojen kanssa, arvoltaan [...] (*).

(40) Ranskan viranomaiset ovat myös toimittaneet rakenneuudistussuunnitelman, josta seuraava yhteenveto:

Pelastamisvaihe – 1.1.2002–30.6.2002

– Tämän vaiheen tavoitteena on tasapainottaa yrityksen toiminta.
– Henkilöstön vähentäminen lähes 1 500 työntekijällä, joista 1 200 Ranskassa.
– Juoksevien kulujen karsiminen (25 %:lla vuonna 2001 ja 18 %:lla vuonna 2002) ([28]).
– Bullin positiivisten tulosten vahvistaminen palvelimien alalla ja niiden huollossa sekä negatiivisten tulosten korjaaminen muilla aloilla.
– Henkilöstön supistamissuunnitelman rahoittaminen Bullin omaisuuserien myynnillä: maan ja kiinteistöjen myynti, Sterian osakkeiden myynti, huollon varaosatoiminnan ja siihen liittyvän varaston myynti IBM:lle.

Kestävän saneerauksen strategia – 2002–2005

– Tämän vaiheen tavoitteena on ryhmittymän voimien kokoaminen siten, että ne toimittavat yhdessä asiakkailleen sovellutusten kehittämis- ja tietohallintopalveluja, joihin liitetään tietojärjestelmien suunnittelun neuvonta ja niiden toteuttamisen tukeminen vastaavien fyysisten perusrakenteiden optimoimiseksi.
– Palvelimien alalla valikoiman supistaminen ja keskittyminen uusia Itanium 2 Intel -osia käyttäviin palvelimiin. Kyseessä ovat ennen kaikkea huippuluokan palvelimet. Bull aikoo luopua [...]* kehittämisestä ja markkinoinnista.
– Infrastruktuuripalvelujen alalla Bullin tavoitteena on lisätä tarjottujen palvelujen lisäarvoa. Tiettyjen palvelujen myyntiä edistetään tässä mielessä käyttäen Bullin tietoturvan ja järjestelmän hallinnan alan erikoistuotteita, avoimien lähdekoodien ratkaisuja sekä muutamien tärkeimpien kumppanien välineitä. Eri tuotantoryhmien välistä synergiaa parannetaan tuottavuuden lisäämiseksi.
– Sovellutuspalvelujen ja tietoturvatuotteiden alalla Bullin tavoitteena on järjestelmien integroimispalvelujen kannattavuuden palauttaminen ammattitaitoisella hallinnolla ja kilpailukyvyn asteittaisella parantamisella käyttäen hyväksi televiestintäalalla, julkisten palvelujen alalla ja energia-alalla jo saavutettua kokemusta. Bull aikoo myös lisätä vaikutustaan puolustusalalla ottaen huomioon uusien tieteenalojen kehittämisessä tarvittavan yhteistyön tarjoamat mahdollisuudet. Bull tarjoaa jo nykyään kilpailukykyisiä palveluja erityisesti sanomaliikenteessä, ympärivuorokautisessa kutsunhallinnassa, matkapuhelimien portaaleissa, puhelujen laskuttamisessa. Bull aikoo myös hyödyntää paremmin välineitään ja taitojaan tietojärjestelmäturvan alalla. Se tarjoaa taitojaan [...]*.
– Luvuissa ilmaistuna Bullin tavoitteena on, että sen toiminta jakautuu vuonna 2005 palvelujen tarjontaan [...]* ja tuotteiden tarjontaan [...]*. Tarjontaan kuuluisi käyttöjärjestelmään sidottuja palvelimia, suuria avoimia palvelimia ja tietoturvatuotteita.

(*) Tätä tekstiä on osin muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamuksellista tietoa paljasteta; nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin ja merkitty tähdellä.

([27]) [...]*

([28]) Bullin budjettia rahoitettiin vähentämällä juoksevia kuluja noin 17,5 prosentilla; tämä ei koskenut henkilöstön supistamissuunnitelmasta aiheutuvia kustannuksia.

Ryhmittymän pääomankorotus – 9.2002–30.6.2003

– Edellä esitetyn toiminnan perusteella on oletettavissa, että Bullin tulos on tasapainoinen vuoden 2002 jälkipuoliskolta alkaen ja että siitä tulisi voitollinen vuodesta 2003 alkaen. Vaikka Bullin tulos kääntyisi voitolliseksi, se ei kykenisi omin avuin maksamaan takaisin 450 miljoonan euron käteisennakkoa 17.6.2003 mennessä.

– Tämän vuoksi Bull tarvitsee pääomankorotusta. Se aikoo toteuttaa pääomankorotuksen joko yhden tai useamman sellaisen yksityisen osakkeenomistajan avulla, joka olisi halukas osallistumaan pääomankorotukseen, tai muiden Bullin osakkuudesta kiinnostuneiden yksityisten sijoittajien avulla.

– Tämä pääoman etsintävaihe käynnistyy vasta [...]*, kun Bull on osoittanut kykynsä saada toimintansa tasapainoon.

VI. ARVIOINTI TUESTA

1. Tuen todennäköisyys

(41) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

(42) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa Ranskan valtio on myöntänyt osakasennakkoa vuoden 2001 tarkistetun talousarviolain 24 §:n nojalla. Myönnetty tukitoimenpide koskee Bullin osakkaana olevan Ranskan valtion maksamaa käteisennakkoa, joka on maksettava takaisin. Ennakko on myönnetty tietyn yrityksen, Bullin, hyväksi. Tämä Ranskan valtion myöntämä ennakko ei ole markkinatalouden olosuhteissa toimivan yksityisen sijoittajan periaatteen mukainen, sillä Bullin muut osakkaat eivät ole ilmaisseet aikomustaan myöntää Bullille ennakkoa ja että Bull ei rahoitustilanteensa perusteella olisi saanut tällaista ennakkoa markkinatalouden olosuhteissa toimivalta sijoittajalta. Lisäksi tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua vahvistamalla yrityksen asemaa ja tarjoamalla sille mahdollisuuden maksaa tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvat kustannukset, sillä Bull on kansainvälinen yritys ja sen tuotteet ovat kansainvälisen kaupan kohteena. Lisäksi Bullilla on ulkomaisia kilpailijoita, mm. IBM, Fujitsu ja Sun.

(43) Edellä esitetyn perusteella voidaan päätellä, että Ranskan valtion Bullille myöntämä osakasennakko on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

2. Ilmoitusvelvollisuus

(44) Perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltion on ilmoitettava tuen myöntämistä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta. Asianomainen jäsenvaltio ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

(45) Tarkasteltavana olevasta tapauksesta on todettava, että tuki on myönnetty ja maksettu, ennen kuin Ranska ilmoitti tuesta muodollisesti ja ennen kuin komissio esitti kantansa tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Tuki myönnettiin 31 päivänä joulukuuta 2001 ja maksettiin 2 päivänä tammikuuta 2002, mutta komissio vastaanotti muodollisen ilmoituksen vasta 14 päivänä maaliskuuta 2002.

(46) Komissio katsoo, että Ranska on näin toimiessaan pannut kyseisen tuen laittomasti täytäntöön ja rikkonut siten perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdasta johtuvia velvoitteitaan.

3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille

(47) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa määrättyjä poikkeuksia ei voida soveltaa tarkasteltavana olevaan tukeen, koska kyseessä ei ole sosiaalinen tuki yksittäisille kuluttajille eikä tuki luonnonmullistusten aiheuttaman vahingon korvaamiseksi eikä tuki sellaisille Saksan liittotasavallan alueille, joihin Saksan jako on vaikuttanut.

(48) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a, b tai d alakohdassa määrättyjä poikkeuksia ei myöskään voida soveltaa, sillä tukea ei ole tarkoitettu taloudellisen kehityksen edistämiseen tietyillä alueilla, Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen eikä kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen.

(49) Näin ollen on tarkasteltava, voidaanko tukeen soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta sillä perusteella, että tuki on tarkoitettu tietyn taloudellisen toiminnan edistämiseen eikä se muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(50) Komissio on hyväksynyt perustamissopimuksen tähän määräykseen perustuvat suuntaviivat, joiden avulla se voi arvioida yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistamiseksi tarkoitettuja tukia. Ranskan viranomaiset ovat vedonneet nimenomaan pelastamistukea koskevaan poikkeukseen.

4. **Tuen arviointi suuntaviivojen perusteella**

(51) Bull on Ranskan viranomaisten toimittamien ja II jakson 2 osassa esitettyjen lukujen perusteella katsottava yhteisön suuntaviivoissa tarkoitetuksi vaikeuksissa olevaksi yritykseksi.

(52) Bullin voidaan yhteisön suuntaviivojen 5 kohdan a alakohdan mukaan katsoa olevan vaikeuksissa sen osakeyhtiömuodon perusteella, jos se "on menettänyt yli puolet merkitystä pääomastaan [ja jos] yli neljännes pääomasta on menetetty viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana". Tarkasteltavana olevassa tapauksessa tilikauden 2001 tappiot olivat 253 miljoonaa euroa (kun ne vuonna 2000 olivat 243 miljoonaa euroa) ja merkitty pääoma oli samaan aikaan 340 miljoonaa euroa. Bullin oma pääoma oli − 158 miljoonaa euroa (kun se vuonna 2000 oli 86 miljoonaa euroa), toisin sanoen alle puolet osakepääomasta. Lisäksi yli neljännes pääomasta on menetetty viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

(53) Lukuja tarkastelemalla päädytään toteamaan, että Bull on yhteisön suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys. Sen vahvistavat myös kasvavat tappiot ja välttämättömäksi käynyt omaisuuserien myynti.

(54) Kun tukea tarkastellaan yhteisön suuntaviivojen 3.1 jakson perusteella, siitä voidaan esittää seuraava arvio:

(55) Tuki on yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan a alakohdan mukainen maksuvalmiustuki, josta on perittävä komission vahvistamaa viitekorkoa vastaava korkoa. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa kyseinen korko on 5,23 prosenttia, joka vastaa tuen ensimmäisen maksuerän myöntämisajankohtana, 31 päivänä joulukuuta 2001, voimassa ollutta viitekorkoa.

(56) Yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan b alakohdassa määrätään, että tuen on liityttävä lainoihin, jotka on maksettava takaisin viimeistään 12 kuukauden kuluessa siitä, kun viimeinen lainaerä on siirretty kyseiselle yritykselle. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa viimeinen tukierä myönnettiin 17 päivänä kesäkuuta 2002, ja näin ollen tuki on maksettava takaisin 17 päivään kesäkuuta 2003 mennessä. Komissio panee merkille Ranskan todenneen, ettei Bull kykene omin avuin maksamaan takaisin kyseistä määrää, vaan joutuu toteuttamaan pääomankorotuksen. Komissio aikoo tarkistaa tämän edellytyksen myöhemmin ja korostaa, että takaisinmaksu on suoritettava mahdollisimman pian, viimeistään 17 päivänä kesäkuuta 2003.

(57) Yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan c alakohdan mukaan tukea on voitava perustella vakavilla sosiaalisilla syillä, eikä sillä saa olla huomattavia kielteisiä heijastusvaikutuksia muihin jäsenvaltioihin. Tämän edellytyksen täyttäminen herätti epäilyksiä menettelyn aloittamisen yhteydessä, koska Bull harjoitti toimintaa muissa jäsenvaltioissa. Ranskan viranomaiset ovat kuitenkin toimittaneet riittävästi tiktoja, joiden perusteella komissio on voinut päätellä, ettei tuella ole kielteisiä heijastusvaikutuksia, joten komission epäilyt asian suhteen ovat hälvenneet. Bullin markkinaosuudet ovat todella heikot. Lisäksi Bull on myynyt suurimman osan Ranskan ulkopuolisesta toiminnastaan, mikä rajoittaa tuesta muille jäsenvaltioille aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

(58) Yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan d alakohdassa velvoitetaan Ranska toimittamaan kuuden kuukauden kuluessa pelastamistuen hyväksymisestä joko rakenneuudistussuunnitelma, selvitystilasuunnitelma tai todistus siitä, että laina on maksettu kokonaisuudessaan takaisin ja/tai takaus on päättynyt. Tämä kohta aiheutti ongelmia menettelyn aloittamisen yhteydessä, koska komissio ei tiennyt tarkkaa ajankohtaa, jona tuen ensimmäinen maksuerä oli myönnetty. Ranska totesi, että tuen ensimmäinen maksuerä myönnettiin 31 päivänä joulukuuta 2001. Näin ollen Ranskan oli toimitettava rakenneuudistussuunnitelma 30 päivään kesäkuuta 2002 mennessä, mihin se olikin sitoutunut ilmoittaessaan tuesta. Ranska toimitti kyseisen rakenneuudistussuunnitelman hieman myöhässä, kuusi ja puoli kuukautta tuen ensimmäisen erän maksamisen jälkeen. Komissio pahoittelee, ettei Ranska toimittanut rakenneuudistussuunnitelmaa määräajan kuluessa, mutta päättelee samalla, että rakenneuudistussuunnitelman toimittamisella on täytetty yhteisön suuntaviivoissa asetetut velvoitteet.

(59) Yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan e alakohdan mukaan tuki on rajattava yritystoiminnan mahdollistamisen edellyttämään vähimmäismäärään. Tämän edellytyksen täyttäminen herätti komission epäilyjä menettelyn aloittamisen yhteydessä. Koska Bull oli toteuttanut rakenneuudistusta jo usean vuoden ajan, oli mahdollista, että tukea käytettiin yrityksen rakenneuudistuksen rahoittamiseen. Bull sai rakenneuudistustukea vuosina 1993–1994. Tämän vuoksi uusi rakenneuudistustuki olisi ollut ristiriidassa yhteisön suuntaviivojen 3.2.3 jaksossa tarkoitetun tuen ainutkertaisuuden periaatteen kanssa. Komissio katsoo, että Ranskan menettelyn aloittamisen yhteydessä

toimittamat täsmennykset ovat riittävät sen toteamiseksi, että käteisennakko oli osoitettu yksinomaan luottojen, joukkovelkakirjalainojen ja pankkilainojen takaisinmaksamiseen sekä liiketappioiden rahoittamiseen. Lisäksi Ranska on toimittanut tietoja, jotka vahvistavat sen, että rakenneuudistuskulut, erityisesti irtisanomissuunnitelma, oli rahoitettu kokonaisuudessaan omaisuuserien myynnillä (ks. V jakso). Tämän vuoksi komissio päättelee, että tuki on käytetty yhteisön suuntaviivojen 23 kohdan e alakohdan mukaisesti siltä osin kuin tuki on rajoitettu siten, että yritys voi toimia sen turvin niiden kuuden kuukauden ajan, joille pelastamistukea on myönnetty.

(60) Komissio huomauttaa kuitenkin, että Ranskan on noudatettava tiukasti tuen ainutkertaisuuden periaatetta ja se voi myöntää Bullille rakenneuudistustukea vasta 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen. Bullin pääomankorotukset on näin ollen toteutettava yksityisen sijoittajan periaatetta noudattaen.

(61) Yhteisön suuntaviivojen 24 kohdan mukaan pelastamistukea voidaan myöntää enintään kuudeksi kuukaudeksi. Tilanne ei tältä osin ollut selkeä menettelyn aloittamisen yhteydessä, sillä komissiolla ei ollut tietoa tuen ensimmäisen erän maksamisajankohdasta eikä tuen kokonaiskestosta. Ranskan toimittamien selvennysten perusteella komissio on voinut päätellä, että myönnetty tuki noudattaa kyseistä vaatimusta, koska tuen ensimmäinen erä myönnettiin 31 päivänä joulukuuta 2001 ([29]) ja viimeinen erä 17 päivänä kesäkuuta 2002. Tämä osoittaa, että kulunut aika on vähemmän kuin kuusi kuukautta. Näin ollen komission epäilyt tämän seikan suhteen ovat hälvenneet.

(62) Yhteisön suuntaviivojen 25 kohdan mukaan pelastamistukea voidaan myöntää ainoastaan poikkeuksellisena toimenpiteenä, jonka avulla pyritään jatkamaan yrityksen toimintaa tietyn rajallisen ajanjakson, jonka kuluessa voidaan arvioida yrityksen tulevaisuudennäkymiä. Tähän vaatimukseen liittyvä tilanne oli epäselvä menettelyn aloittamisen yhteydessä, koska yritys oli sitoutunut pitkäaikaiseen rakenneuudistusprosessiin. Sen vuoksi voitiin ajatella, että käteisennakkoa voitiin käyttää rakenneuudistuskustannusten kattamiseen. Ranskan toimittamista tiedoista käy ilmi, että yritys on pelastamistuen avulla onnistunut tervehdyttämään taseensa ja laatimaan saneeraussuunnitelman, jota on toteutettu vuoden 2002 alusta alkaen. Lisäksi Ranska on osoittanut, että käteisennakko on osoitettu maksuvalmiuden kohottamiseen ja että rakenneuudistuskustannukset oli rahoitettu omaisuuserien myynnillä. Näin ollen komission epäilyt ovat hälvenneet.

([29]) Ks. V jakso.

(63) Komissio korostaa kuitenkin, ettei uutta pelastamistukea voida myöntää tuen poikkeuksellisen luonteen vuoksi.

VII. **PÄÄTELMÄT**

(64) Ranskan Bullille myöntämä käteisennakko on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

(65) Ranskan myöntämä tuki on rikkonut perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa asetettuja velvoitteita ja on laitonta tukea.

(66) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdassa määrättyä poikkeusta voidaan soveltaa, jos käteisennakko noudattaa yhteisön suuntaviivoissa asetettuja perusteita. Komissio on näin ollen arvioinut tukea kyseisten suuntaviivojen perusteella.

(67) Komissio on Ranskan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella päätellyt, että käteisennakkoa on myönnetty vaikeuksissa olevalle yritykselle, kyseessä on maksuvalmiustuki, johon sovelletaan komission viitekorkoa, tuki on sidottu lainaan, joka on maksettava takaisin 12 kuukauden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta, eikä tuella ole kielteisiä heijastusvaikutuksia muihin jäsenvaltioihin.

(68) Komission on kuitenkin saatava varmuus siitä, että takaisinmaksuvelvoite täytetään 12 kuukauden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta, toisin sanoen 17 päivään kesäkuuta 2003 mennessä. Tämän vuoksi Ranskan on toimitettava komissiolle todistus siitä, että Bull on maksanut käteisennakon korkoineen täysimääräisesti takaisin viimeistään 17 päivänä kesäkuuta 2003.

(69) Komission on myös saatava varmuus siitä, että pelastamistuki on poikkeuksellinen toimenpide. Tämän vuoksi Ranska ei voi vastaisuudessa myöntää Bullille muuta pelastamistukea, jotta tuen poikkeuksellinen luonne säilyy.

(70) Komissio korostaa, ettei Ranska voi noudattaakseen tuen ainutkertaisuuden periaatetta myöntää Bullille muuta rakenneuudistustukea kymmenen vuoden kuluessa rakenneuudistustuen viimeisen maksuerän suorittamisesta alkaen, toisin sanoen 31 päivään joulukuuta 2004 asti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ranskan Bull-yrityksen hyväksi 450 miljoonan euron käteisennakon muodossa täytäntöönpanema tuki soveltuu yhteismarkkinoille jäljempänä 2 artiklassa asetetuin edellytyksin.

2 artikla

Ranskan on toimitettava viipymättä todistus siitä, että Bull on maksanut 450 miljoonan euron käteisennakon korkoineen takaisin viimeistään 17 päivänä kesäkuuta 2003.

3 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 13 päivänä marraskuuta 2002.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen